

- б) у случају сваке нове опасности или штетности, односно промјене степена ризика у процесу рада,
 ц) када мјере које су утврђене за спречавање, отклањање или смањење ризика не одговарају процијењеном стању,
 д) када постоје могућности и начини за унапрјеђење, односно допуну процијењених ризика,
 е) у случају када то наложи инспектор рада.

ДИО ЧЕТВРТИ – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 20.**

(Поступање послодавца до доношења акта о процјени ризика)

До доношења акта о процјени ризика у смислу ових правила, мјере заштите на раду које се проводе ради

спречавања повреда на раду, професионалних обољења и оштећења здравља радника, ће се проводити у складу са општим актом послодавца којим су уређена права, обавезе и одговорности из области заштите на раду.

Члан 21.

(Ступање на снагу)

Ова правила ступају на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 03-02/3-2895/20

15. марта 2021. године

Сарајево

Министар

Веско Дрљача, с. р.

Образац број 1 - Матрица процјене ризика према општим критеријима нивоа ризика (вјероватноћа, посљедица)

1. Категорије вјероватноће (повреда на раду, оштећење здравља или обољење радника у вези са радом проузроковано штетностима и опасностима на радном мјесту и мјесту рада у радној околини)

1. Безначајна	Врло мала вјероватноћа настанка, само у изузетним ситуацијама
2. Мала вјероватноћа	Могућност постоји, мало вјероватно
3. Средња вјероватноћа	Могућност постоји, под одређеним околностима, вјероватно могуће
4. Велика вјероватноћа	Повећана могућност настанка, врло вјероватно очекивано
5. Изузетно велика вјероватноћа	Готово сигурно, велика могућност настанка

2. Категорије тежине посљедица (повреда на раду, оштећење здравља или обољење радника)

1. Врло лака	Занемарљиво оштећење здравља. Не повлачи боловање, одсуство са посла
2. Лака	Лако и привремено реверзибилно оштећење здравља које може захтијевати лекарску помоћ и привремену неспособност за рад
3. Средње тешка	Значајно оштећење здравља које захтјева дуже лијечење и које може изазвати трајно смањење радне способности
4. Тешка	Трајно и/или прогресивно оштећење здравља, изазива трајну неспособност за рад
5. Врло тешка (смртно)	Лако оштећење здравља са хендикепом - смрт или више повријеђених без обзира на тежину повреде

3. Нивои ризика

1. Безначајан	Ризик је занемарљив, мјере заштите нису потребне
2. Ризик је прихватљив	Заштиту побољшати ако је могуће
3. Средње велики ризик	Потребне мјере за побољшање заштите, пратити здравствено стање
4. Велики ризик	Ризик је велик, одмах предузети мјере за побољшање заштите, контрола здравственог стања, упозорити раднике на опасност
5. Врло велики ризик	Ризик је врло велик (неприхватљив), одмах зауставити процес рада, хитно предузети мјере

На основу члана 23. став (4) Закона о заштити на раду ("Службене новине Федерације БиХ", број 79/20), федерални министар рада и социјалне политике, у сарадњи са федералним министром здравства, доноси

**ПРАВИЛА
О ПРОЦЈЕНИ РИЗИКА**

ДИО ПРВИ – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 1.**

(Садржај Правила)

Овим правилима прописује се начин и поступак процјене ризика, те садржај акта о процјени ризика од настанка повреда, професионалних обољења или оштећења здравља на радним мјестима и мјестима рада у радној околини (у даљњем тексту: акт о процјени ризика), начин и мјере за спречавање, отклањање или смањивање ризика на најмању могућу мјеру у циљу побољшања сигурности и заштите здравља на раду, те друга питања од значаја за процјену ризика.

Члан 2.

(Дефиниције појмова)

Појмови који се користе у овим правилима имају значење одређено Законом о заштити на раду.

Члан 3.

(Родна неутралност израза)

Изрази који се користе у овим правилима, а имају родно значење користе се неутрално и односе се једнако на мушки и женски род.

ДИО ДРУГИ – АКТ О ПРОЦЈЕНИ РИЗИКА**Члан 4.**

(Обавезе послодавца)

- (1) Послодавац врши процјену ризика за свако радно мјесто и мјесто рада у радној околини.
- (2) Акт о процјени ризика је основ за израду интерног акта о заштити на раду којег доноси послодавац, а којим се утврђује организација provoђења заштите на раду, правила превенције и заштите, послови са повећаним ризиком, послови на којима се проводи мјера скраћивања радног времена, начин утврђивања здравственог стања радника који раде на пословима са повећаним ризиком и других радника, средства и опрема личне заштите која припадају раднику, те права, обавезе и одговорности радника за заштиту на раду и других радника у овој области, као и друга питања од значаја за сигурност и заштиту здравља на раду.

Члан 5.

(Израда акта о процјени ризика)

Акт о процјени ризика може изградити овлаштена организација која има дозволу Федералног министарства рада и социјалне политике за обављање те врсте послова.

Члан 6.

(Поступак процјене ризика)

- (1) Поступак процјене ризика из члана 4. ових правила обухвата прикупљање података о послодавцу, радним мјестима и мјестима рада у радној околини код послодавца, анализу и процјену прикупљених података, те систематско евидентирање и процјену свих фактора у процесу рада који се односи на

могуће врсте штетности и опасности на радним мјестима и мјестима рада у радној околини, које могу изазвати ризик од настанка повреда, професионалних обољења или оштећења здравља радника.

- (2) Postupak procjene rizika kod poslodavca se provodi u odnosu na organizaciju rada i radni proces kod poslodavca, sredstva rada, sirovine i materijale koji se koriste u tehničko-tehnološkom i radnom procesu, uvjete rada na mjestu rada i u radnoj okolini, te druge elemente koji mogu izazvati rizik od nastanka povreda, profesionalnih oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika.
- (3) Poslodavac je obavezan ovlaštenoj organizaciji koja vrši procjenu rizika i izrađuje akt o procjeni rizika kod poslodavca, omogućiti uvid u svu dokumentaciju koja je potrebna za izradu akta o procjeni rizika.

DIO TREĆI – SADRŽAJ AKTA O PROCJENI RIZIKA

Član 7.

(Sadržaj akta o procjeni rizika)

Akt o procjeni rizika sadrži, naročito:

- podatke o datumu podnošenja zahtjeva poslodavca za provođenje postupka procjene rizika upućenog ovlaštenoj organizaciji, te o datumu izrade akta o procjeni rizika,
- opće podatke o poslodavcu,
- opis tehničko-tehnološkog i radnog procesa, opis sredstava rada i opis sredstava i opreme lične zaštite,
- analizu organizacije rada,
- utvrđivanje opasnosti i štetnosti na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini,
- procjenjivanje rizika u odnosu na opasnosti i štetnosti,
- utvrđivanje načina i mjera za otklanjanje, smanjenje ili sprječavanje rizika,
- zaključak,
- izmjene i dopune akta o procjeni rizika.

Član 8.

(Opći podaci o poslodavcu)

Opći podaci iz člana 7. ovih pravila obuhvataju:

- naziv, sjedište i adresu poslodavca,
- djelatnost poslodavca,
- ukupan broj zaposlenih,
- način obavljanja poslova zaštite na radu kod poslodavca,
- naziv ovlaštene organizacije koja provodi postupak procjene rizika i vrši izradu akta o procjeni rizika,
- podatke o kadrovima ovlaštene organizacije iz tačke e) ovog člana (ime, prezime, stručna sprema i radno iskustvo).

Član 9.

(Opis tehničko-tehnološkog i radnog procesa, opis sredstava rada i opis sredstava i opreme lične zaštite)

Opis tehničko-tehnološkog i radnog procesa, opis sredstava rada i opis sredstava i opreme lične zaštite iz člana 7. ovih pravila obuhvata:

- objekte koji se koriste kao radni i pomoćni prostor, uključujući i objekte na otvorenom prostoru, sa svim pripadajućim instalacijama,
- sredstva rada i opremu za rad (mašine, uređaji, postrojenja, instalacije, alat i sl), koji se koriste u procesu rada,
- konstrukcije i objekte za kolektivnu sigurnost i zdravlje na radu (zaštita na prelazima, prolazima i prilazima, zakloni od toplinskih i drugih zračenja, zaštita od udara električne struje, ventilacija i sl), sa opisom njihove namjene i korištenja,
- pomoćne konstrukcije i objekte, kao i konstrukcije i objekte koji se privremeno koriste za rad i kretanje

radnika (skela, radna platforma, konstrukcija za sprječavanje odrona zemlje i sl),

- sredstva i opremu lične zaštite,
- sirovine i materijale koji se koriste u tehničko-tehnološkom i radnom procesu,
- opis tehnološkog procesa proizvodnje sa podacima o sirovinama i materijalima koji se koriste, te podacima i karakteristikama štetnih materija koje nastaju tokom tehničko-tehnološkog i radnog procesa,
- druge potrebne elemente.

Član 10.

(Analiza organizacije rada)

- Analiza organizacije rada iz člana 7. ovih pravila podrazumijeva uvid u interne akte poslodavca kojim je uređena organizacija i sistematizacija radnih mjesta i drugu dokumentaciju koja se odnosi na organizaciju rada, kao i neposrednu provjeru propisane organizacije rada i faktičkog stanja organizacije rada kod poslodavca radi utvrđivanja eventualnih odstupanja.
- Analiza organizacije rada iz stava (1) ovog člana sadrži nazive radnih mjesta, mjesta rada, odnosno lokaciju gdje se poslovi obavljaju, uvjete za zasnivanje radnog odnosa, broj trenutnih izvršilaca na radnim mjestima, broj žena, muškaraca, broj maloljetnika, lica sa invaliditetom i dr.

Član 11.

(Utvrđivanje opasnosti i štetnosti na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini)

- Utvrđivanje opasnosti i štetnosti na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini vrši se na osnovu podataka koji se prikupljaju iz dokumentacije kojom raspolaže poslodavac (izvještaji o prethodnim i periodičnim ljekarskim pregledima radnika, podaci o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i oboljenjima u vezi sa radom, analiza preduzetih mjera radi sprječavanja povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom, zapisnici o izvršenom inspeksijskom nadzoru, uputstva za siguran rad i druga dokumentacija za upotrebu i održavanje i sl), posmatranjem i praćenjem procesa rada na radnom mjestu, te analizom i vršenjem potrebnih pregleda i ispitivanja štetnosti i opasnosti na mjestima rada u radnoj okolini.
- Pri izradi akta o procjeni rizika ovlaštena organizacija može koristiti rezultate važećih periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava rada, pod uvjetom da nalazi utvrđeni periodičnim pregledima i ispitivanjima iz oblasti zaštite na radu nisu stariji od tri godine i pod uvjetom da u međuvremenu nije došlo do izmjene uvjeta utvrđenih prethodnim periodičnim pregledima i ispitivanjima (izmjena tehnološkog procesa rada, promjena lokacije sredstva rada i sl), dok je ovlaštena organizacija obavezna pri izradi akta o procjeni rizika obaviti pregled i ispitivanje fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima.

Član 12.

(Vrste opasnosti na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini)

Opasnosti na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini mogu biti:

- mehaničke opasnosti, koje se pojavljuju u vezi sa korištenjem sredstava i opreme za rad, kao što su:
 - nedovoljna sigurnost zbog rotirajućih ili pokretnih dijelova,
 - slobodno kretanje dijelova ili materijala koji mogu uzrokovati povredu radnika,
 - unutrašnji transport i kretanje radnih mašina ili vozila, kao i pomjeranja opreme za rad,

- korištenje opasnih sredstava za rad, koja mogu uzrokovati požar ili eksploziju,
- nemogućnost ili ograničenost pravovremenog udaljavanja radnika sa mjesta rada zbog izloženosti zatvaranju, mehaničkom udaru, poklapanju i sl,
- drugi mehanički faktori;
- b) opasnosti koje se pojavljuju u vezi sa karakteristikama radnog mjesta, kao što su:
 - opasne površine (podovi i sve vrste gazišta, površine sa kojima radnici dolaze u dodir, a koje imaju oštre ivice, šiljke, grube površine, izbočene dijelove i sl),
 - rad na visini ili dubini,
 - rad u skućenom, ograničenom ili opasnom prostoru (između dva ili više fiksnih dijelova, između pokretnih dijelova ili vozila, rad u zatvorenom prostoru koji je nedovoljno osvijetljen i sl),
 - mogućnost klizanja ili spoticanja (moke ili klizave površine),
 - fizička nestabilnost mjesta rada,
 - moguće posljedice ili smetnje usljed obavezne upotrebe sredstava ili opreme za ličnu zaštitu (korištenje sredstava i opreme lične zaštite koji opterećuju radnika),
 - posljedice obavljanja poslova radnog mjesta korištenjem neodgovarajućih ili neprilagođenih metoda rada,
 - druge opasnosti koje se mogu pojaviti u vezi sa karakteristikama radnog mjesta i načina rada;
- c) opasnosti koje se pojavljuju u vezi sa korištenjem električne energije, kao što su:
 - opasnost od direktnog dodira sa dijelovima električne instalacije i opreme pod naponom,
 - opasnost od indirektnog dodira,
 - opasnost od toplotnih dejstava koje razvija električna oprema i instalacije (pregrijavanje, požar, eksplozija, varničenje i sl),
 - opasnosti usljed udara groma i posljedica atmosferskog pražnjenja,
 - opasnost od štetnog uticaja elektrostatičkog elektriciteta,
 - druge opasnosti koje se mogu pojaviti u vezi sa korištenjem električne energije.

Član 13.

(Vrste štetnosti na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini)

Štetnosti na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini mogu biti:

- a) štetnosti koje nastaju ili se pojavljuju u procesu rada, kao što su:
 - hemijske štetnosti, prašina i dimovi (udisanje, gušenje, unošenje u organizam, prodor u tijelo kroz kožu, opekotine, trovanje i sl),
 - fizičke štetnosti (buka, vibracije, štetni uticaji zračenja – toplotnog, jonizirajućeg ili nejonizirajućeg, laserskog, ultrazvučnog i dr),
 - biološke štetnosti (virusi, paraziti, gljivice, bakterije, izlaganje mikroorganizmima i alergenima),
 - štetni uticaji mikroklimе (visoka ili niska temperatura, vlažnost i brzina strujanja zraka, neodgovarajuća – nedovoljna osvijetljenost),
 - štetni klimatski uticaji,

- štetnosti koje nastaju korištenjem opasnih materija u proizvodnji, transportu, pakovanju, skladištenju ili uništavanju,
- druge štetnosti koje se pojavljuju u procesu rada, a koje mogu biti uzrok povrede na radu, profesionalnog oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika;

- b) štetnosti koje proizlaze iz psihičkih i psihofizičkih napora koji su uzročno povezani sa radnim mjestom i poslovima koje radnik obavlja, kao što su:
 - naponi ili fizička naprezanja (ručno prenošenje tereta, vučenje tereta, druge dugotrajne fizičke aktivnosti i sl),
 - neprilagođen fiziološki položaj tijela (dugotrajno stajanje, sjedenje i sl),
 - naponi pri obavljanju određenih poslova koje uzrokuju psihosocijalni faktori rizika (stres, monotonija u radu, mobing i sl),
 - odgovornost u primanju i prenošenju informacija, korištenje odgovarajućeg znanja i sposobnosti, odgovornost u pravilima ponašanja, odgovornost za brze izmjene radnih procedura, intenzitet u radu, prostorna uvjetovanost mjesta rada, konfliktne situacije, rad sa strankama, rad sa novcem, nedovoljna motivacija za rad, odgovornost u rukovođenju i sl;
- c) štetnosti povezane sa organizacijom rada, kao što su:
 - prekovremeni rad,
 - rad u smjenama,
 - rad noću,
 - pripravnost za rad i sl;
- d) ostale štetnosti koje se pojavljuju na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini, kao što su:
 - štetnosti koje prouzrokuju druga lica (nasilje prema licima koja rade na šalterima, lica na obezbjeđenju i sl),
 - rad sa životinjama,
 - rad u blizini vode ili ispod površine vode i sl.

Član 14.

(Procjena rizika u odnosu na opasnosti i štetnosti)

- (1) Procjena rizika zasniva se na analizi vjerovatnoće nastanka i težine povreda, profesionalnih oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika u vezi sa radom, prouzrokovanim na radnom mjestu i mjestu rada u radnoj okolini.
- (2) Na osnovu prikupljenih podataka i prepoznatih, odnosno utvrđenih opasnosti i štetnosti i utvrđene liste opasnosti i štetnosti u radnoj okolini na svakom radnom mjestu, izborom i primjenom odgovarajućih metoda vrši se procjenjivanje rizika, tj. vjerovatnoće nastanka i težine povreda, profesionalnih oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika.
- (3) Procjena rizika vrši se za svaku prepoznatu, odnosno utvrđenu opasnost ili štetnost, upoređivanjem sa dozvoljenim vrijednostima utvrđenim propisima iz oblasti zaštite na radu, tehničkim propisima, standardima i preporukama.
- (4) Vjerovatnoća nastanka povreda, profesionalnih oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika u vezi sa radom, prouzrokovanih opasnostima i štetnostima na radnom mjestu i mjestu rada u radnoj okolini, procjenjuje se na osnovu analize koja uzima u obzir učestalost i trajanje izloženosti radnika opasnostima i štetnostima, vjerovatnoću nastanka opasnog događaja i tehničke ili druge mogućnosti za njihovo izbjegavanje, odnosno ograničenje.
- (5) Težina moguće povrede, profesionalnih oboljenja ili oštećenja zdravlja radnika procjenjuje se na osnovu analize

koja uzima u obzir predvidivu vrstu povrede (laka, teška povreda, smrt, kolektivna povreda na radu), koja se može očekivati.

Član 15.

(Nivoi procijenjenog rizika)

- (1) Procjenjivanje rizika vrši se u skladu s Matricom procjene rizika prema općim kriterijima nivoa rizika (vjerovatnost, posljedica), koja je propisana na obrascu broj 1. ovih pravila i čini njegov sastavni dio.
- (2) Rizik se procjenjuje kao:
 - a) beznačajan rizik,
 - b) rizik koji je prihvatljiv,
 - c) srednje veliki rizik,
 - d) veliki rizik,
 - e) vrlo veliki rizik.
- (3) Na osnovu procijenjenog rizika, vrši se utvrđivanje radnih mjesta sa povećanim rizikom, odnosno onih radnih mjesta na kojim i pored potpuno ili djelimično primijenjenih mjera zaštite na radu, postoje okolnosti koje mogu da ugroze sigurnost i zdravlje radnika.

Član 16.

(Utvrđivanje načina i mjera za otklanjanje, smanjenje ili sprječavanje rizika)

- (1) Na osnovu procijenjenih rizika na radnim mjestima i mjestima rada u radnoj okolini, aktom o procjeni rizika se utvrđuju način i mjere za sprječavanje, otklanjanje ili smanjenje rizika na najmanju moguću mjeru.
- (2) Ako su procijenjeni rizici takve prirode da život i zdravlje radnika nisu teže ugroženi, a za čije otklanjanje su potrebna veća investiciona ulaganja, aktom o procjeni rizika mogu se utvrditi mjere i rokovi za njihovo provođenje, s ciljem potpunog otklanjanja rizika ili smanjenja rizika na najmanju moguću mjeru.
- (3) Za provođenje mjera za sprječavanje, otklanjanje ili smanjenje rizika odgovoran je poslodavac neposredno ili preko radnika za zaštitu na radu ili preko drugog lica koje obavlja poslove zaštite na radu kod poslodavca.

Član 17.

(Mjere za otklanjanje, smanjenje ili sprječavanje rizika)

- Mjere koje se aktom o procjeni rizika utvrđuju za otklanjanje, smanjenje ili sprječavanje rizika, mogu biti:
- a) promjene u tehničko-tehnološkom procesu rada zamjenom opasnih segmenata u radnom procesu manje opasnim,
 - b) održavanje sredstava rada u ispravnom stanju i vršenje propisanih periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava rada i opreme,
 - c) vršenje propisanih periodičnih pregleda i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе,
 - d) smanjenje vremenske izloženosti radnika utvrđenim fizičkim, hemijskim, biološkim štetnostima i negativnom uticaju mikroklimе,
 - e) uklanjanje štetnih tvari iz upotrebe ili zamjena manje štetnim,
 - f) postavljanje izolovanih kabina,
 - g) ograničavanje dijela tehničko-tehnološkog procesa, odnosno štetnog uticaja na radnu okolinu postavljanjem pregrada, okvira i dr,
 - h) uvođenje mehanizacije radi zamjene fizičke prisutnosti radnika,
 - i) osiguravanje propisanih uvjeta za siguran i zdrav rad u radnoj okolini,

- j) osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad,
- k) periodične provjere teorijske i praktične osposobljenosti radnika za siguran i zdrav rad za radnike na radnim mjestima sa povećanim rizikom, sa utvrđenim rokovima,
- l) osiguravanje sredstava i opreme lične zaštite na radu i održavanje u ispravnom stanju,
- m) upućivanje zaposlenih na prethodne i periodične ljekarske preglede,
- n) ergonomske mjere,
- o) izmjene u organizaciji rada i dr.

Član 18.

(Zaključak)

- (1) Nakon provedenog postupka procjene rizika kod poslodavca donosi se zaključak iz člana 7. ovih pravila.
- (2) Zaključak iz stava (1) ovog člana sadrži:
 - a) spisak svih radnih mjesta na kojima je izvršena procjena rizika sa navođenjem stepena utvrđenog rizika,
 - b) spisak radnih mjesta koja su utvrđena kao radna mjesta sa povećanim rizikom,
 - c) prioritete u otklanjanju rizika,
 - d) izjavu poslodavca kojom se obavezuje da će primijeniti sve utvrđene mjere za siguran i zdrav rad radnika.

Član 19.

(Izmjene i dopune akta o procjeni rizika)

- (1) U slučaju promjene rizika u procesu rada, poslodavac je dužan da izvrši odgovarajuću izmjenu akta o procjeni rizika.
- (2) Akt o procjeni rizika podliježe potpunoj izmjeni i dopuni nakon svake kolektivne povrede na radu sa smrtnim posljedicama, koja se dogodi na radnom mjestu i mjestu rada u radnoj okolini poslodavca ili ukoliko to naloži inspektor rada.
- (3) Akt o procjeni rizika podliježe djelimičnoj izmjeni i dopuni, u dijelu koji se odnosi na određeno radno mjesto i s njim povezana radna mjesta, i to:
 - a) u slučaju smrtnе i teške povrede na radu,
 - b) u slučaju svake nove opasnosti ili štetnosti, odnosno promjene stepena rizika u procesu rada,
 - c) kada mjere koje su utvrđene za sprječavanje, otklanjanje ili smanjenje rizika ne odgovaraju procijenjenom stanju,
 - d) kada postoje mogućnosti i načini za unaprjeđenje, odnosno dopunu procijenjenih rizika,
 - e) u slučaju kada to naloži inspektor rada.

DIO ČETVRTI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20.

(Postupanje poslodavaca do donošenja akta o procjeni rizika)

Do donošenja akta o procjeni rizika u smislu ovih pravila, mjere zaštite na radu koje se provode radi sprječavanja povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika, provodit će se u skladu sa općim aktom poslodavca kojim su uređena prava, obaveze i odgovornosti iz oblasti zaštite na radu.

Član 21.

(Stupanje na snagu)

Ova pravila stupaju na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 03-02/3-2895/20

15. marta 2021. godine
Sarajevo

Ministar
Vesko Drljača, s. r.

Образак број 1 - Матрица процјене ризика према опћим критеријима нивоа ризика (вјероватност, послједица)

1. Категорије вјероватности (повреда на раду, оштећење здравља или обољjenje радника у већи са радом проузроковано штетностима и опасностима на радном мјесту и мјесту рада у радној околини)

1. Безначајна	Врло мала вјероватноћа настанка, само у изузетним ситуацијама
2. Мала вјероватноћа	Могућност постоји, мало вјероватно
3. Средња вјероватноћа	Могућност постоји, под одређеним околностима, вјероватно могуће
4. Велика вјероватноћа	Повећана могућност настанка, врло вјероватно оћекивано
5. Изузетно велика вјероватноћа	Готово сигурно, велика могућност настанка

2. Категорије тежине послједица (повреда на раду, оштећење здравља или обољjenje радника)

1. Врло лака	Занемарљиво оштећење здравља. Не повлачи боловање, одсуство са посла
2. Лака	Лако и привремено реверзибилно оштећење здравља које може захтијевати лјекарску помоћ и привремену неспособност за рад
3. Средње тешка	Значајно оштећење здравља које захтјева дуђе лијечење и које може изазвати трајно смањење радне способности
4. Тешка	Трајно и/или прогресивно оштећење здравља, изазива трајну неспособност за рад
5. Врло тешка (смртно)	Јако оштећење здравља са hendikeпом - смрт или више повриједених без обзира на тежину повреде

3. Нивои ризика

1. Безначајан	Ризик је занемарљив, мјере заштите нису потребне
2. Ризик је прихватљив	Заштиту побољшати ако је могуће
3. Средње велики ризик	Потребне мјере за побољшање заштите, пратити здравствено стање
4. Велики ризик	Ризик је велик, одмах предузети мјере за побољшање заштите, контрола здравственог стања, упозорити раднике на опасност
5. Врло велики ризик	Ризик је врло велик (неприхватљив), одмах зауставити процес рада, хитно предузети мјере

Темелјем чланка 23. ставак (4) Закона о заштити на раду ("Службене новине Федерације БиХ", број: 79/20), федерални министар рада и социјалне политике, у сарадњи с федералним министром здравства, доноси

**ПРАВИЛА
О ПРОЦЈЕНИ РИЗИКА**

ДИО ПРВИ – ТЕМЕЛЈНЕ ОДРЕДБЕ

Чланак 1.

(Садржај Правила)

Овим правилима прописује се начин и поступак процјене ризика, те садржај акта о процјени ризика од настанка озљеда, професионалних болести или оштећења здравља на радним мјестима и мјестима рада у радном околишу (у даљњем тексту: акт о процјени ризика), начин и мјере за спрјечавање, отклањање или смањивање ризика на најманју могућу мјеру у циљу побољшања сигурности и заштите здравља на раду, те друга питања од значаја за процјену ризика.

Чланак 2.

(Дефиниције појмова)

Појмови који се користе у овим правилима имају значење одређено Законом о заштити на раду.

Чланак 3.

(Родна неутралност израза)

Изрази који се користе у овим правилима, а имају родно значење користе се неутрално и односе се једнако на мушки и женски род.

ДИО ДРУГИ – АКТ О ПРОЦЈЕНИ РИЗИКА

Чланак 4.

(Обвезе послодавца)

- Послодавац врши процјену ризика за свако радно мјесто и мјесто рада у радном околишу.
- Акт о процјени ризика је темелј за израду интерног акта о заштити на раду којег доноси послодавац, а којим се утврђује организација provedбе заштите на раду, правила превенције и заштите, послови с повећаним ризиком, послови на којима се проводи мјера скраћивања радног времена, начин утврђивања здравственог стања радника који раде на пословима с повећаним ризиком и других радника, средства и особна заштитна опрема који припадају раднику, те права, обвезе и одговорности радника за заштиту на раду и других радника у овој области, као и друга питања од значаја за сигурност и заштиту здравља на раду.

Чланак 5.

(Израда акта о процјени ризика)

Акт о процјени ризика може израдити овлашћена организација која има дозволу Федералног министарства рада и социјалне политике за обављање те врсте послова.

Чланак 6.

(Поступак процјене ризика)

- Поступак процјене ризика из чланка 4. ових правила обухвата прикупљање података о послодавцу, радним мјестима и мјестима рада у радном околишу код послодавца, анализу и процјену прикупљених података, те системно евидентирање и процјену свих чимбеника у процесу рада који се односе на могуће врсте штетности и опасности на радним мјестима и мјестима рада у радном околишу, које могу изазвати ризик од настанка озљеда, професионалних болести или оштећења здравља радника.
- Поступак процјене ризика код послодавца се проводи у односу на организацију рада и радни процес код послодавца, средстава рада, сировине и материјале који се користе у техничко-технолошком и радном процесу, увјете рада на мјесту рада и у радном околишу, те друге елементе који могу проузрочити ризик од настанка озљеда, професионалних болести или оштећења здравља радника.
- Послодавац је дужан овлашћеној организацији која врши процјену ризика и израђује акт о процјени ризика код послодавца, омогућити увид у сву документацију која је потребна за израду акта о процјени ризика.

ДИО ТРЕЋИ – САДРЖАЈ АКТА О ПРОЦЈЕНИ РИЗИКА

Чланак 7.

(Садржај акта о процјени ризика)

Акт о процјени ризика садржи, нарочито:

- податке о датуму подношења захтјева послодавца за provedбу поступка процјене ризика упућеног овлашћеној организацији, те о датуму израде акта о процјени ризика,
- опће податке о послодавцу,
- опис техничко-технолошког и радног процеса, опис средстава рада и опис средстава и опреме особне заштите,
- анализу организације рада,
- утврђивање опасности и штетности на радним мјестима и мјестима рада у радном околишу,
- процјенјивање ризика у односу на опасности и штетности,

